

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

12. března 2014*

„Článek 20 SFEU, čl. 21 odst. 1 SFEU a článek 45 SFEU — Směrnice 2004/38/ES — Právo volného pohybu a pobytu na území členských států — Oprávněné osoby — Právo státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, pobývat v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem — Občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož je státním příslušníkem — Pracovní činnosti — Pravidelné cesty do jiného členského státu“

Ve věci C-457/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Raad van State (Nizozemsko) ze dne 5. října 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 10. října 2012, v řízeních

S.

proti

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

a

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

proti

G.,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts (zpravodaj), místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Borg Barthet a C. G. Fernlund, předsedové senátů, G. Arestis, J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. června 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za paní S. G. G. A. J. Adangem, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za paní G. E. T. P. Scheersem, advocaat,
 - za nizozemskou vládu C. S. Schillemans a C. Wissels, jako zmocněnkyněmi,
 - za belgickou vládu T. Maternem a C. Pochet, jako zmocněnci,
 - za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
 - za dánskou vládu V. Pasternak Jørgensen a C. Thorningem, jako zmocněnci,
 - za německou vládu T. Henzem a N. Graf Vitzthumem, jakož i A. Wiedmann, jako zmocněnci,
 - za estonskou vládu M. Linntam a N. Grünberg, jako zmocněnkyněmi,
 - za polskou vládu K. Pawłowskou, jako zmocněnkyní,
 - za vládu Spojeného království L. Christiem, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. Facennou, barrister,
 - za Evropskou komisi C. Tufvesson a G. Wilsem, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 12. prosince 2013,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 20 SFEU, čl. 21 odst. 1 SFEU a článku 45 SFEU, jakož i ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77, a oprava v Úř. věst. L 327, s. 70; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci dvou sporů mezi Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (ministr pro imigraci, integraci a azyl, dále jen „ministr“) a pí S. a pí G., státními příslušnicemi třetích států a rodinnými příslušnicemi občana Evropské unie nizozemské státní příslušnosti, v souvislosti s odmítnutím ministra vydat jim osvědčení o jejich legálním pobytu v Nizozemsku jako rodinných příslušníků občana Unie.

Právní rámec

Směrnice 2004/38

- 3 Článek 2 směrnice 2004/38, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) ‚občanem Unie‘ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;

2) „rodinným příslušníkem“:

a) manžel nebo manželka;

[...]

d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky [...];

3) „hostitelským členským státem“ členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu.“

4 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Oprávněné osoby“, v odstavci 1 stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.“

5 Článek 6 uvedené směrnice stanoví:

„1. Občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu až tří měsíců [...].

2. Odstavec 1 se použije také na rodinné příslušníky, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a tohoto občana Unie doprovázejí nebo následují a kteří jsou držiteli platného cestovního pasu.“

6 Článek 7 odst. 1 a 2 směrnice 2004/38 stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; [nebo]

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo

c)

— jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu, akreditovaného nebo financovaného hostitelským členským státem v souladu s jeho právními předpisy nebo správní praxí z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a

— jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a prohlášením nebo jiným podobným prostředkem podle své volby ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo

d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odstavci 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky doprovázející nebo následující v hostitelském členském státě občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, za předpokladu, že tento občan Unie splňuje podmínky stanovené v odst. 1 písm. a), b) nebo c).“

7 Podle čl. 10 odst. 1 této směrnice „[p]rávo pobytu rodinných příslušníků občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je nejpozději šest měsíců ode dne podání žádosti potvrzeno vydáním dokladu, který se nazývá ‚Pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie‘ “.

8 Článek 16 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanoví:

„1 Právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě mají občané Unie, kteří tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let. [...]

2. Odstavec 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a s občanem Unie v hostitelském členském státě nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let.“

Nizozemské právo

9 Zákonem o cizincích (Vreemdelingenwet) ze dne 23. listopadu 2000 (Stb. 2000, č. 495) a nařízením o cizincích z roku 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000, Stb. 2000, č. 497) byla ustanovení směrnice 2004/38 provedena do nizozemského vnitrostátního práva.

10 Článek 1 zákona o cizincích uvádí:

„Pro účely tohoto zákona a ustanovení přijatých na jeho základě se rozumí:

[...]

e. státními příslušníky Společenství:

1° státní příslušníci členských států Evropské unie, kteří jsou podle Smlouvy o založení Evropského společenství oprávněni vstoupit a pobývat na území jiného členského státu;

2° rodinní příslušníci osob uvedených v bodě 1, kteří jsou státními příslušníky třetí země a kteří jsou na základě rozhodnutí vydaného podle Smlouvy o založení Evropského společenství oprávněni vstoupit a pobývat na území členského státu;

[...]“

11 Článek 8 tohoto zákona stanoví:

„Cizinec má právo na legální pobyt v Nizozemsku pouze:

[...]

e. jako státní příslušník Společenství, pokud v Nizozemsku pobývá na základě právního předpisu přijatého podle Smlouvy o založení Evropského společenství nebo Dohody o Evropském hospodářském prostoru; [...]“

12 Podle čl. 9 odst. 1 tohoto zákona vydá ministr cizinci, který podle unijního práva legálně pobývá na nizozemském území, doklad osvědčující legalitu jeho pobytu (dále jen „doklad o pobytu“).

Spory v původním řízení a předběžné otázky

Situace paní S.

- 13 Paní S. je ukrajinskou státní příslušnicí. Domnívá se, že má podle unijního práva nárok na pobyt u svého zetě (dále jen „referenční osoba S“), který je nizozemským státním příslušníkem. Paní S. v rámci původního řízení tvrdí, že se stará o svého vnuka, syna referenční osoby S.
- 14 Referenční osoba S má bydliště v Nizozemsku, od 1. června 2002 je v pracovním poměru u zaměstnavatele se sídlem v tomto členském státě a tráví 30 % své týdenní pracovní doby služebními cestami v Belgii, včetně jejich přípravy. Referenční osoba S tedy minimálně jednou týdně cestuje do Belgie.
- 15 Rozhodnutím ze dne 26. srpna 2009 Staatssecretaris van Justitie (státní tajemník ministerstva spravedlnosti) zamítl žádost paní S. o vydání dokladu o pobytu.
- 16 Rozhodnutím ze dne 16. listopadu 2009 prohlásil ministr stížnost podanou paní S. proti tomuto rozhodnutí za neopodstatněnou.
- 17 Rozsudkem ze dne 25. června 2010 Rechtbank 's-Gravenhage zamítl jako neopodstatněnou žalobu, kterou paní S. podala proti rozhodnutí ze dne 16. listopadu 2009.
- 18 Paní S. podala proti tomuto rozsudku odvolání k Raad van State.

Situace paní G.

- 19 Paní G., která je peruánskou státní příslušnicí, uzavřela dne 6. března 2009 manželství s nizozemským státním příslušníkem (dále jen „referenční osoba G“). Paní G. v rámci původního řízení tvrdí, že má spolu s referenční osobou G dceru, a že je kromě toho matkou syna, který se na základě osvojení stal součástí její rodiny s referenční osobou G.
- 20 Referenční osoba G má bydliště v Nizozemsku a je od roku 2003 zaměstnaná v podniku se sídlem v Belgii. Za tímto účelem denně dojíždí do Belgie.
- 21 Rozhodnutím ze dne 1. prosince 2009 Staatssecretaris van Justitie zamítl žádost paní G. o vydání dokladu o pobytu. Rozhodnutím ze dne 12. července 2010 prohlásil ministr stížnost podanou paní G. proti tomuto rozhodnutí za neopodstatněnou.
- 22 Rozsudkem ze dne 28. června 2011 Rechtbank 's-Gravenhage prohlásil žalobu podanou paní G. proti rozhodnutí ze dne 12. července 2010 za opodstatněnou, zrušil toto rozhodnutí a uložil ministrovi vydat nové rozhodnutí s přihlédnutím k právnímu názoru uvedenému v tomto rozsudku.
- 23 Ministr podal proti tomuto rozsudku opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

Předběžné otázky

- 24 Vzhledem k tomu, že paní S. a paní G. jsou rodinnými příslušnicemi občana Unie ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38, vyvstává z pohledu předkládajícího soudu nejprve otázka, zda jim tato směrnice přiznává právo pobytu v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem.

- 25 Podle předkládajícího soudu je myslitelné, že pod pojmem „se stěhují“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38 je třeba chápat pohyb do jiného členského státu než státu, jehož jsou uvedení občané státními příslušníky, bez usazení se v něm a návrat z něj. Rovněž je myslitelné, že pojem „je následující“ ve smyslu téhož čl. 3 odst. 1 je třeba chápat jako následování občana Unie do členského státu, jehož je tento občan státním příslušníkem.
- 26 Předkládající soud přesto konstatuje, že se jeví, že jiná ustanovení směrnice 2004/38, zejména čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 písm. a) a čl. 7 odst. 2, takovýto výklad vylučují, protože výslovně uvádějí „jiný členský stát“ a „hostitelský členský stát“ jako členský stát, ve vztahu k němuž je možné uplatňovat právo pobytu. Rozsudek ze dne 5. května 2011, McCarthy (C-434/09, Sb. rozh. s. I-3375), potvrzuje, že uvedené články 6 a 7 upravují právní postavení občana Unie v členském státě, jehož není státním příslušníkem.
- 27 Předkládající soud dále připomíná, že z rozsudků ze dne 7. července 1992, Singh (C-370/90, Recueil, s. I-4265), a ze dne 11. prosince 2007, Eind (C-291/05, Sb. rozh. s. I-10719), vyplývá, že manžel nebo manželka státního příslušníka členského státu, který využil práva volného pohybu, musí mít při jeho návratu do jeho členského státu původu přinejmenším stejná práva na vstup a pobyt, jaká by mu unijní právo přiznávalo, pokud by se dotýčný občan Unie rozhodl vstoupit na území jiného členského státu a pobývat v něm. Tento soud má však pochybnosti ohledně toho, zda se tato judikatura vztahuje na takové situace, o jaké se jedná ve věcech v původním řízení. Předkládající soud v této souvislosti zdůrazňuje, že dotčení státní příslušníci třetích států před tím nepobývali na základě unijního práva se svými příslušnými referenčními osobami v jiném členském státě, než je členský stát, jehož jsou tyto osoby státními příslušníky.
- 28 Předkládající soud dále poukazuje na rozsudek ze dne 11. července 2002, Carpenter (C-60/00, Recueil, s. I-6279), v němž Soudní dvůr rozhodl, že článek 56 SFEU může ve světle základního práva na respektování rodinného života bránit tomu, aby členský stát původu poskytovatele služeb usazeného v témže státě, který poskytuje služby příjemcům usazeným v jiných členských státech, nepovolil právo pobytu na svém území manželovi nebo manželce tohoto poskytovatele, kteří jsou státními příslušníky třetího státu. Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že na rozdíl od věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek Carpenter, nejde ve sporech v původních řízeních o občany Unie, kteří z členského státu, jehož jsou státními příslušníky, poskytují přeshraniční služby, nýbrž o zaměstnance, kteří se do jiného členského státu vydávají v rámci své pracovní činnosti.
- 29 Předkládající soud se konečně s odkazem na rozsudky ze dne 8. března 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, Sb. rozh. s. I-1177), a ze dne 15. listopadu 2011, Dereci a další (C-256/11, Sb. rozh. s. I-11315) zamýšlí nad otázkou, zda je možné na základě článku 20 SFEU a čl. 21 odst. 1 SFEU přiznat právo pobytu takovým státním příslušníkům třetích států, jakými jsou státní příslušnice ve sporech v původních řízeních.
- 30 Za těchto podmínek se Raad van State rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Může mít státní příslušník třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie pobývajícího v členském státě, jehož má státní příslušnost, ale v rámci své pracovní činnosti pro zaměstnavatele se sídlem v témže členském státě pravidelně dojíždějícího do jiného členského státu, na základě unijního práva za takových okolností, jako jsou okolnosti sporu [týkajícího se paní S.], právo pobytu?
- 2) Může mít státní příslušník třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie pobývajícího v členském státě, jehož má státní příslušnost, avšak pracujícího v jiném členském státě pro zaměstnavatele se sídlem v tomto jiném členském státě, na základě unijního práva za takových okolností, jako jsou okolnosti sporu [týkajícího se paní G.], právo pobytu?

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 31 Otázky položené v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce neuvádějí žádné konkrétní ustanovení, jehož výklad by byl nezbytný k tomu, aby předkládající soud mohl rozhodnout ve sporech v původních řízeních. Uvedené otázky pouze obecně odkazují na unijní právo.
- 32 Nicméně vzhledem ke skutečnostem uvedeným v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které jsou zopakovány v bodech 24 až 29 tohoto rozsudku, je nutno položené otázky chápat tak, že jejich podstatou je zjistit, zda musí být ustanovení směrnice 2004/38, jakož i článek 20 SFEU, čl. 21 odst. 1 SFEU a článek 45 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát zamítl právo pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38, má-li uvedený občan státní příslušnost uvedeného členského státu a své bydliště v tomto členském státě, avšak v rámci svých pracovních činností se pravidelně vydává do jiného členského státu.

K výkladu směrnice 2004/38

- 33 Podle ustálené judikatury nejsou práva přiznaná státním příslušníkům třetích států ustanoveními směrnice 2004/38 vlastními právy příslušejícími těmto státním příslušníkům, nýbrž právy odvozenými, která jsou získána z důvodu jejich postavení rodinného příslušníka občana Unie, které definuje čl. 2 bod 2 této směrnice (viz výše uvedené rozsudky McCarthy, bod 42; Dereci a další, bod 55, jakož i rozsudek ze dne 8. května 2013, Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, C-87/12, bod 31).
- 34 Ustanovení směrnice 2004/38, jak vyplývá z bodů 37 až 43 rozsudku z dnešního dne ve věci O. a B. (C-456/12), nicméně přiznávají vlastní právo pobytu pro občany Unie a odvozené právo pobytu pro jejich rodinné příslušníky, pouze pokud uvedený občan využívá svého práva volného pohybu tím, že se usadí v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem. Ustanovení této směrnice tedy neumožňují založit odvozené právo pobytu pro státní příslušníky třetích států, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Unie, v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem.
- 35 Z uvedeného vyplývá, že ustanovení směrnice 2004/38 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, odmítl přiznat odvozené právo pobytu pro státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž má bydliště v členském státě, jehož je státním příslušníkem.

K výkladu článku 45 SFEU

- 36 Předkládající soud se dále táže, zda se státní příslušník třetího státu v každém ze sporů v původních řízeních může odvolávat na právo pobytu na základě článku 45 SFEU. Poukazuje přitom na výše uvedený rozsudek Carpenter.
- 37 V této souvislosti je třeba připomenout, že v bodě 46 výše uvedeného rozsudku Carpenter Soudní dvůr rozhodl, že článek 56 SFEU brání ve světle základního práva na respektování rodinného života tomu, aby za takové situace, jako je ta, v níž byl vydán uvedený rozsudek, členský stát původu poskytovatele služeb usazeného v témže státě, který poskytuje služby příjemcům usazeným v jiných členských státech, nepovolil právo pobytu na svém území manželovi nebo manželce tohoto poskytovatele, kteří jsou státními příslušníky třetího státu.

- 38 Pokud jde o situace dotčené ve věcech v původním řízení, je třeba uvést, že občan Unie ve sporu týkajícím se paní G. pracuje pro společnost usazenou v jiném členském státě, než je členský stát, v němž bydlí. Občan Unie ve sporu týkajícím se paní S. se v rámci svých pracovních činností pravidelně vydává do jiného členského státu, než je členský stát jeho bydliště, i když společnost, pro kterou pracuje, má sídlo v členském státě jeho bydliště.
- 39 Občané Unie, kteří se nacházejí v situaci referenčních osob S. a G., spadají do působnosti článku 45 SFEU. Každý občan Unie, který v rámci pracovního poměru vykonává pracovní činnosti v jiném členském státě, než je členský stát jeho bydliště, totiž spadá do působnosti tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. února 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, Sb. rozh. s. I-1711, bod 31; ze dne 18. července 2007, Hartmann, C-212/05, Sb. rozh. s. I-6303, bod 17, a ze dne 16. dubna 2013, Las, C-202/11, bod 17).
- 40 Výklad článku 56 SFEU, který ve výše uvedeném rozsudku Carpenter provedl Soudní dvůr, je zajisté přenositelný na článek 45 SFEU. Užitečný účinek práva volného pohybu pracovníků totiž může vyžadovat, aby bylo odvozené právo pobytu přiznáno státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem pracovníka, jenž je občanem Unie, v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem.
- 41 Účel a odůvodnění takového odvozeného práva pobytu se však zakládá na zjištění, že odmítnutí jeho uznání by mohlo narušit výkon základních svobod zaručených Smlouvou o FEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, bod 68, Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, uvedený výše, bod 35, jakož i ze dne 10. října 2013, Alokpa a další, C-86/12, bod 22).
- 42 Je tedy na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda v každé ze situací dotčených v původním řízení je přiznání odvozeného práva pobytu státnímu příslušníkovi dotčeného členského státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, nezbytné pro to, aby byl občanu Unie zaručen skutečný výkon základní svobody zaručené článkem 45 SFEU.
- 43 V této souvislosti může okolnost uvedená předkládajícím soudem, podle níž se dotčený státní příslušník třetího státu stará o dítě občana Unie, představovat relevantní skutečnost, jak vyplývá z výše uvedeného rozsudku Carpenter, kterou předkládající soud musí zohlednit při posouzení, zda může mít odmítnutí práva pobytu tomuto státnímu příslušníkovi třetího státu odrazující účinek na skutečný výkon práv, která pro dotčeného občana Unie vyplývají z článku 45 SFEU. Důležité je však uvést, že i když ve výše uvedeném rozsudku Carpenter byla skutečnost, že se o dotčené dítě staral státní příslušník třetího státu, rodinný příslušník občana Unie, považována za určující, výchova tohoto dítěte byla v uvedené věci zajišťována manželským partnerem občana Unie. Samotná skutečnost, která se může jevit jako žádoucí, že takováto výchova je zajišťována státním příslušníkem třetího státu, předkem manželského partnera občana Unie v přímé linii, však sama o sobě pro konstatování takového odrazujícího účinku nestačí.
- 44 Z uvedeného vyplývá, že článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že přiznává rodinnému příslušníkovi občana Unie, který je státním příslušníkem třetího státu, odvozené právo pobytu v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem, má-li uvedený občan bydliště v tomto členském státě, avšak pravidelně se vydává do jiného členského státu jako pracovník ve smyslu uvedeného ustanovení, pokud by odmítnutí uznání takového práva pobytu mělo odrazující účinek na skutečný výkon práv, která pro dotčeného pracovníka vyplývají z článku 45 SFEU, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.
- 45 Za těchto podmínek není dále nutné provést výklad článku 20 SFEU a čl. 21 odst. 1 SFEU. Posledně uvedená ustanovení, která obecným způsobem stanoví právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, nachází totiž zvláštní vyjádření v článku 45 SFEU, pokud jde o volný pohyb pracovníků (viz rozsudek ze dne 4. července 2013, Gardella, C-233/12, bod 38 a citovaná judikatura).

46 Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám je na položené otázky třeba odpovědět:

- ustanovení směrnice 2004/38 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát zamítl právo pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, má-li uvedený občan státní příslušnost uvedeného členského státu a své bydliště v tomto členském státě, avšak v rámci svých pracovních činností se pravidelně vydává do jiného členského státu;
- článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že přiznává rodinnému příslušníkovi občana Unie, který je státním příslušníkem třetího státu, odvozené právo pobytu v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem, má-li uvedený občan bydliště v tomto členském státě, avšak pravidelně se vydává do jiného členského státu jako pracovník ve smyslu uvedeného ustanovení, pokud by odmítnutí uznání takového práva pobytu mělo odrazující účinek na skutečný výkon práv, která pro dotčeného pracovníka vyplývají z článku 45 SFEU, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

K nákladům řízení

47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát zamítl právo pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, má-li uvedený občan státní příslušnost uvedeného členského státu a své bydliště v tomto členském státě, avšak v rámci svých pracovních činností se pravidelně vydává do jiného členského státu.

Článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že přiznává rodinnému příslušníkovi občana Unie, který je státním příslušníkem třetího státu, odvozené právo pobytu v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem, má-li uvedený občan bydliště v tomto členském státě, avšak pravidelně se vydává do jiného členského státu jako pracovník ve smyslu uvedeného ustanovení, pokud by odmítnutí uznání takového práva pobytu mělo odrazující účinek na skutečný výkon práv, která pro dotčeného pracovníka vyplývají z článku 45 SFEU, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

Podpisy.